

Pandemie utlumila screening rakoviny střev

Gastroenterologové se obávají zvýšení smrtnosti

Praha, 4. 11. 2021 – Koronavirová pandemie výrazně utlumila screening rakoviny střev v České republice. Loni přišlo na testy na skryté (okultní) krvácení do stolice o 17 % lidí méně než v roce 2019 a na screeningovou kolonoskopii o 12 % než v roce před pandemií. Gastroenterologové se shodují, že utlumení screeningu není dobré, protože snižuje možnost najít a endoskopicky léčit přednádorové léze a nádory v časném stadiu. Obávají se tak nárůstu úmrtí na tento typ rakoviny v dalších letech. Zahraniční studie využívající mikrosimulační modelování to dokonce už nyní naznačují. O tématu budou specialisté na trávicí trakt diskutovat na 7. kongresu České gastroenterologické společnosti ČLS JEP, který startuje v online podobě 10. listopadu.

„Pandemie covidu-19 významně ovlivnila screening kolorektálního karcinomu, zejména na svém počátku, v březnu a v dubnu loňského roku. V té době byla neakutní lékařská péče nejvíce utlumena. Vzhledem k rychlému nástupu pandemie, nedostatku znalostí a informací a také určité opatrnosti zůstávali pacienti raději doma, než aby navštěvovali lékaře, pokud to nebylo vysloveně nutné. V letních měsících, v souladu s rozvolněním opatření, se situace zlepšila, ale koncem roku 2020 se druhá vlna pandemie opět výrazněji projevila na poklesu zájmu o prevenci,“ říká doc. MUDr. Štěpán Suchánek, Ph.D., vedoucí lékař Oddělení gastrointestinální endoskopie Interní kliniky 1. LF UK a ÚVN. Podle něj letošní rok nevypadá o moc lépe a zájem o prevenci je stále nižší. Data za letošní rok jsou podle něj sice pouze předběžná, ale ukazují, že ve srovnání s prvním pololetím roku 2019 lékaři provedli o 7 % méně testů na okultní krvácení a 0,4 % méně screeningových kolonoskopií.

„Loni jsme zaznamenali nárůst pozitivních testů na okultní krvácení, což přispělo k vyššímu počtu navazujících kolonoskopií. To ovšem zase znamenalo přetížení některých pracovišť a prodloužení čekacích dob na vyšetření,“ komentuje lékař.

Škody, které pandemie na screening napáchala, by podle něj bylo možné minimalizovat „dohnáním“ vyšetření u těch, kteří na něj v minulém a letošním roce nedošli nebo jim lékaři screeningové vyšetření odmítli či odložili. *„To ale vede k vyšším nárokům na endoskopická pracoviště a může vyústit v přetížení celého systému. Dalším řešením pak může být dočasné zvýšení hladiny positivity okultního krvácení,“* pokračuje doc. Suchánek. Připomíná, že v českém zdravotním systému sehrají klíčovou roli v minimalizaci škod praktičtí lékaři, kteří testy na krvácení při preventivních prohlídkách nabízejí. Screening je tak úzce spjat s návratem pacientů praktiků k preventivním prohlídkám.

Screeningový program kolorektálního karcinomu se v Česku týká lidí nad 50 let, těm nabízí dva typy vyšetření. Test na skryté (okultní) krvácení do stolice jednou za 1–2 roky a screeningovou kolonoskopií v desetiletém intervalu. Tato vyšetření pokrývají v pravidelném intervalu přibližně 30 % osob z cílové populace, nejvíce ve věku do přibližně 70 let, více žen než mužů.

Kolorektální karcinom patří mezi nádory, které se vyvíjejí delší dobu, někdy až deset let. Zdržení v diagnóze však může znamenat, že pacienti dojdou už v pokročilejší fázi nádorového onemocnění, které je obtížnější úspěšně léčit.

Kontakt pro novináře:

Mgr. Markéta Pudilová, marketa@mavepr.cz, 776 328 470

Mgr. Vojtěch Šprdlík, vojtech@mavepr.cz, 721 463 122